

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 19/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av 85 a § i mervärdesskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 september 2006 en proposition med förslag till lag om temporär ändring av 85 a § i mervärdesskattelagen (RP 119/2006 rd) till finansutskottet för beredning.

Åtgärdsmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

— AM 15/2006 rd — Sari Essayah /kd: Inkludering av sociala företag i momsexperimentet (remitterat 23.03.2006)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- överinspektör Marja Hokkanen, finansministeriet
- överinspektör Soili Sinisalo, Skattestyrelsen
- skatteexpert Mika Jokinen, Finlands Näringsliv
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- ombudsman Arja Laurila, Suomen Hiusyrittäjät ry
- specialmedarbetare Annika Suorto, Finlands Kommunförbund
- skatteexpert Leena Romppainen, Företagarna i Finland rf
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund r.f..

Centralhandelskammaren har lämnat skriftligt utlåtande i ärendet. Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf har meddelat att de inte har något att anmärka i saken.

PROPOSITIONEN OCH ÅTGÄRDSMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår en sådan temporär ändring av mervärdesskattelagen att mervärdesskattesatsen för frisörsverksamhet och små reparations-tjänster sänks från 22 till 8 procent. Till små reparations-tjänster räknas tjänster som avser repara-

tion av cyklar, skor och lädervaror samt kläder och hushållslinne.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2007 och vara i kraft till utgången av 2010.

Åtgärdsmotionen

AM 15/2006 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att inkludera sociala företag i momsexperimentet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Genom propositionen vill regeringen genomföra sådana ändringar i lagstiftningen som följer av att Finland deltar i ett tidsbestämt momsexperiment som omfattar vissa arbetsintensiva branscher. Finland har lämnat in en ansökan om deltagande i experimentet till kommissionen i våras, och meningen är att rådet ännu i höst ska fatta beslut om experimenttillstånd för Finland och andra medlemsstater som först nu går med i experimentet. De nya bestämmelserna blir tillämpliga i början av 2007 och avses gälla till utgången av 2010. Det går ut på att momssatsen på frisörverksamhet och små reparationstjänster sänks från nuvarande 22 till 8 procent medan experimentet pågår.

Finansutskottet har förordat Finlands deltagande i det tidsbestämda experimentet med reducerade momssatser i samband med behandlingen av regeringens U-skrivelser om förlängning av experimentet och behandlingen av Finlands ansökan (FiUU 7/2006 rd och FiUU 30/2006 rd — U 29/2003 rd). Utskottet har dessutom ansett att de branscher som ska omfattas av försöket i Finland är rätt valda. De är de enda av de fem valfria målbranscherna i direktivets bilaga K som inte omfattas av hushållsavdrag hos oss. Syftet med experimentet är att utreda hur en riktad momsreduktion inverkar på sysselsättningen och den grå ekonomin och då är det lättare att utvärdera de viktigaste resultaten när en och samma tjänst inte omfattas av två olika skatteincitament. I de alternativa branscherna (renovering och reparation av privata bostäder, fönsterputsning och städning i privata hushåll samt hemtjänster) har det dessutom förekommit en överstor efterfrågan på tjänster med arbets-

kraftsbrist som följd. Det nya skatteincitamentet återverkar därmed sannolikt direkt på prisnivån och de branschansliddas löner, som regeringen påpekar i sin proposition. Därmed skulle inte heller sysselsättningsaspekter tala för ett nytt skatteincitament i de alternativa branscherna.

De utvalda branscherna uppfyller också väl experimentvillkoren om arbetskraftsintensiva och lokala tjänster och tillhandahållande i hushållsak direkt till slutkonsumenterna. Moms-sänkningen beräknas också skapa nya arbetstillfällen. Frågan har utretts av Statens ekonomiska forskningscentral (VATT). Enligt deras bedömning är den sysselsättande effekten maximalt något över 800 årsverken. Arbetskraften inom frisörverksamheten antas då öka med omkring 8 procent och inom reparationstjänster med omkring 12 procent. Skatteintäkterna beräknas analogt minska med 42,6 miljoner euro brutto och 26,8 miljoner euro netto efter ökningen i momsintäkter på grund av ökade besparingar och tjänster som kompenserar skattebortfallet.

Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet har det inte kommit fram något sådant som skulle möjliggöra en exaktare bedömning av experimentets sysselsättande effekter. I företagarkretsar har en reducering av momssatsen i alla fall välkomnats även om det bara sker i experiment-syfte; det beslut som en gång fattades att t.ex. frisörverksamheten ska omfattas av konsumtionsbeskattning och en allmän skattesats på 22 procent innebar enligt företrädare för branschen att inkomstnivån rasade för flera företagare. Den centrala branschorganisationen har helt nyligen fattat ett beslut som uppmanar företagarna att slå ut momssänkningen till fullt belopp över priserna på sina tjänster. Branschen har utsett 2007 till ett särskilt sysselsättningsår och förbundet avser

att utbilda och handleda sina medlemmar att följa den gemensamma rekommendationen. Också den allmänna opinionen antas verka i samma riktning.

För att experimentet ska lyckas måste anvisningarna om de nya bestämmelserna vara klara och fungera i praktiken. Å andra sidan är det viktigt att ta hänsyn till kraven på konkurrensneutralitet mellan närliggande branscher som tillhandahåller samma tjänster och avgränsa den reducerade momssatsen enbart till de tjänster som är med i experimentet. Det är lika viktigt att anvisningarna gör det möjligt att dra upp en klar och fungerande gräns mellan de tjänster som allmänt tillhandahålls i de deltagande branscherna.

Därmed kommer till exempel kosmetologtjänster i frisörsalonger fortfarande att omfattas av den allmänna momssatsen 22 procent, precis som all slags varuförsäljning, som också fram-

hålls i propositionen. Men utskottet menar att gränsdragningen medger en viss flexibilitet i praktiken så att t.ex. mindre andra åtgärder i samband med behandlingen av hår och skägg kan beskattas till en lägre skattesats.

Åtgärdsmotionen

Utskottet har beslutat avstyra åtgärdsmotionen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar och

att åtgärdsmotion AM 15/2006 rd förkastats.

Helsingfors den 20 oktober 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Koski /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Tuija Nurmi /saml

Pirkko Peltomo /sd
Virpa Puisto /sd
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Timo Kalli /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Maija Perho /saml.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION

Vi föreslog att utskottet i det här sammanhanget skulle ha tagit upp ledamot Sirnös m.fl. lagmotion LM 80/2006 rd om en lag om ändring av 85 § i mervärdesskattelagen. Den skulle ha inneburit att momssatsen på livsmedel sänks från 17 till 12 procent. I och för sig fanns det inget hinder för att ta upp frågan. Men en majoritet i utskottet förkastade förslaget. Representanterna för regeringspartierna, Samlingspartiet och De Gröna motsatte sig alltså en sänkning av livsmedelsmomsen i sammanhaget.

I Sirnös m.fl. lagmotion motiveras en sänkning av livsmedelsmomsen på följande sätt:

"En sänkning av matmomsen är en mer social och rättvis skattelättnad jämfört med en inkomstskattelättnad som i statsekoniskt hänseende är lika stor i alla inkomstkategorier. En sänkning av matmomsen gynnar låginkomsttagare klart mer än sänkningen av inkomstskatten med 0,44 procent. Låginkomsttagare under medianinkomsten skulle gynnas med omkring 150 miljoner euro genom en sänkning av matmomsen — alltså med en större summa än regeringen satsar på sitt eget fattigdomspaket. Sänkningen skulle proportionellt mest gagna barnfamiljer med låga inkomster och framför allt ensamförsörjarkushåll.

Det har tidigare rått olika uppfattningar om hur mycket en sänkning av matmomsen skulle sänka priserna. Enligt Statens ekonomiska forskningscentrals och Pellervo ekonomiska forskningsinstituts gemensamma utredning av färskt datum får 80 procent av skattelättnaden genomslag i priserna. Nyttan vore alltså betydande för människors dagliga liv. Dessutom gagnar sänkningen alla aktörer, allt från producenter till konsumenter.

I motionen föreslås därför att livsmedelsmomsen skall sänkas från 17 till 12 procent. Enligt en färsk bedömning reducerar skattesänkningen konsumentpriserna på mat med omkring 3,5 procent och konsumentprisindex totalt omkring 0,5 procent. Konsumenternas realinkom-

ster och privata konsumtion ökar också med omkring 0,5 procent.

Forskningscentralerna bedömer att skattelättnaden betyder ett skatteinkomstbortfall på 470 miljoner euro per år för statsekonomin. Men med tanke på skatterna är det betydelsefullt att en momssänkning skulle bidra till att bevara de nuvarande arbetstillfällena inom vår inhemska livsmedelsproduktion. Vidare bedömer de att en skattesänkning höjer bruttonationalprodukten och sysselsättningen med omkring 0,25 procent. Det betyder att skatteintäkterna i den offentliga sektorn i själva verket ökar med omkring 150 miljoner euro och att nettokostnaderna för matmomsen uppgår till omkring 320 miljoner euro per år. Summan är obetydlig jämfört med de skattelättnader som genomförts under innevarande regeringsperiod. Enbart förvärvsinkomstbeskattningen har under regeringen Vanhanens tid vid makten minskat med drygt 2 miljarder euro, men sänkningarna har inte gjort det ett dugg lättare för folkpensionärer, långtidsarbetslösa, studerande eller låginkomsttagare. Detsamma kan sägas om förmögenhetsskatten som slopats på regeringens tillskyndande.

I motionen föreslås att skattelättnaden ska träda i kraft räknat från den 1 juni 2007 för att ge livsmedelskedjan en chans att förbereda sig för en lägre skattesats i sin prissättning, sina program och kassaterminaler. Nettokostnaderna för vårt förslag uppgår bara till 160 miljoner euro 2007. Finansieringen av förslaget underlättas också av att den ekonomiska utvecklingen i år och nästa år enligt sakkunniga som finansutskottet hört är bättre än väntat och av att skatteinkomsterna 2007 blir högre än beräknat.

Vänsterförbundet anser också i sin alternativa budget att livsmedelsmomsen bör lindras. Vi föreslår samtidigt med det här förslaget att förmögenhetsskatten återinförs. På så sätt skulle de rika i Finland vara med om att finansiera samhällets utgifter också utifrån sin förmögenhet".

Med hänvisning till det ovan sagda konstaterar vi att rdl. Sirnös m.fl. lagmotion LM 80/2006 rd lag om ändring av 85 § i mervärdesskattela-

gen borde ha behandlats i detta sammanhang och därefter godkännas.

Helsingfors den 20 oktober 2006

Kari Uotila /vänst
Mikko Kuoppa /vänst